

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. [REDACTED]
Directeur-Generaal Werk
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

datum ons kenmerk
10 september 2025 RvB.093/25/DS/pv

Betreft: U-toets wijziging grondslag regeling TSB en TAS

Geachte [REDACTED],

Met uw brief van 1 augustus 2025 (kenmerk: [REDACTED]) heeft u de SVB verzocht een uitvoeringstoets uit te brengen over de wijziging van de grondslag voor de Tegemoetkoming Stoffengerelateerde Beroepsziekten (TSB) en de Tegemoetkoming Asbestslachtoffers (TAS). De SVB heeft de wijziging juridisch geanalyseerd en onderzocht of de wijziging impact heeft op de uitvoeringsprocessen van de SVB. De SVB acht deze wijziging uitvoerbaar. De SVB doet hierbij een aantal suggesties ter verbetering van het voorstel.

Met het wetsvoorstel krijgt de minister van SZW de bevoegdheid om bij Ministeriële regeling een tegemoetkoming voor een beroepsziekte uit te keren. Verder wordt door middel van een grondslag voor het verwerken van medische gegevens geborgd dat de uitvoeringsketen voldoet aan privacy wet- en regelgeving.

De SVB heeft geconstateerd dat het wetsvoorstel géén impact heeft op de systemen en uitvoeringsprocessen van de SVB.

De SVB heeft het wetsvoorstel ook juridisch geanalyseerd. Deze analyse treft u aan in de bijlage. De SVB doet hierin een aantal suggesties. Deze zien onder andere toe op de definitie van het begrip "beroepsziekte" en verouderde teksten. Tevens geeft specifiek artikel 6b derde lid de bevoegdheid om bij ministeriële regeling regels te stellen over *andere criteria* voor de toekenning van de tegemoetkoming. De SVB vraagt dit nader toe te lichten, omdat op dit moment onvoldoende duidelijk is wat het doel is van dit lid. Afhankelijk van deze toelichting beslist de SVB of nog een nadere uitvoeringstoets nodig is.

In de voorbereiding van dit wetsvoorstel is de SVB betrokken bij het opstellen van de teksten en heeft de SVB de gelegenheid gekregen suggesties aan te dragen. De SVB waardeert dit zeer.

De SVB ziet echter een kans om de samenwerking verder te versterken door in een dergelijk wetgevingsproces in een eerder stadium een formele U-toets uit te voeren. Bij een U-toets vormt de SVB een multidisciplinair team waarmee het voorgestelde wijzigingen vanuit diverse relevante invalshoeken toetst op uitvoerbaarheid en impact. Als de SVB in een eerder stadium deze formele toets doet, kan voorkomen worden dat in voorkomende gevallen een wetgevingstraject onnodig vertraagd wordt. De SVB suggereert om de periode van internetconsultatie als vast moment voor het opstellen van de U-toets aan te houden.

Voor vragen over deze U-toets of nadere toelichting op specifieke elementen kunt u contact opnemen met dhr. P.W. Vonk ().

Met vriendelijke groeten,
Sociale Verzekeringsbank

Mw. drs. H.A.M. van Dongen
Lid Raad van Bestuur

Bijlage 1. Juridische Analyse

Aanleiding

Op 23 augustus 2024 heeft de Functionaris Gegevensbescherming van SZW (FG SZW) haar advies aan de directeur G&VW uitgebracht over de wetgeving DPIA van SZW van de TSB-regeling.

Over de delegatie van regelgevende bevoegdheid geeft de FG het volgende aan:

De FG vraagt zich af of de Minister aan de Kaderwet SZW-subsidies de bevoegdheid mocht ontlelen om de TSB-regeling vast te stellen, vanwege de volgende factoren:

- 1) niet inzichtelijk is gemaakt wat het spoedeisende karakter van de TSB-regeling inhoudt;
- 2) uit de TSB-regeling blijkt niet dat het gaat om een tijdelijke regeling;
- 3) het is niet de Minister die financiële middelen verstrekt in het kader van deze regeling, maar de SVB die daartoe een taak krijgt.

Hierop is door het Ministerie van SZW geacteerd door een wettelijke grondslag te creëren. Dit voorstel voor wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet is onderwerp van deze juridische analyse.

Advies

Instemming met aanpassingen van de wettelijke grondslag en tekst van de toelichting.

Enkele kleine juridische openstaande vragen en aanpassingen gewenst.

Uit de wetsgeschiedenis bij artikel 9 Kaderwet SZW subsidies¹ (de grondslag voor de TSB-regeling, zie aanhef: gelet op de artikelen 3, eerste lid, en 9 van de Kaderwet SZW-subsidies) blijkt dat van deze mogelijkheid slechts een terughoudend gebruik wordt gemaakt. Daartoe is in artikel 9 Kaderwet SZW subsidies opgenomen dat de verstrekking van die aanspraken spoedeisend moet zijn en dat het moet gaan om tijdelijke verstrekking. Structurele verstrekking dient een basis te hebben in een specifieke wet. Er is inderdaad geen spoedeisendheid gemotiveerd in de TSB of TAS. Ook is het geen tijdelijke regeling, de regeling TSB is recent uitgebreid met enkele beroepsziekten. De TAS bestaat al meer dan 10 jaar. Daarbij is het van belang om aan te geven dat ook de Regeling tegemoetkoming asbestslachtoffers 2014 gebaseerd is op artikel 3, eerste lid en 9 van de Kaderwet SZW subsidies. Dit geldt niet voor de regeling TNS.

De opmerking van de FG op dit punt is daarom goed navolgbaar. SZW heeft vanuit haar (wetgevings-)taak hier op geacteerd. De voorliggende voorgestelde wetswijziging van de Arbeidsomstandighedenwet voorziet in het leggen van een wettelijke grondslag.

Analyse

Deze analyse beperkt zich tot de aspecten van de voorgestelde wijzigingen van de Arbeidsomstandighedenwet die betrekking hebben op de uitvoering van de beroepsziekten regelingen TSB en TAS door de SVB.

Inhoud van de wetwijziging artikel 9b Arbeidsomstandighedenwet, van belang voor de SVB

Het voorstel om in de Arbeidsomstandighedenwet artikel 9b toe te voegen geeft de bevoegdheid aan de Minister om in een Ministeriële regeling (de TSB en TAS) de mogelijkheid te geven om een tegemoetkoming beroepsziekte uit te keren.

Ook wordt aan andere organisaties die niet rechtsreeks een wettelijke taak oefenen een grondslag gegeven om medische gegevens te verwerken. In de praktijk krijgt het IAS/ ISBG en Lexces in hun adviserende taak

een wettelijke grondslag om medische gegevens te verwerken. Hierdoor wordt geborgd dat aan privacy wet- en regelgeving wordt voldaan.

Algemene opmerkingen

In de toelichting wordt gesproken over beroepsziekten. Echter deze voorgestelde wijziging om een grondslag te creëren is alleen van toepassing op de TSB en TAS. Dit roept vragen op. De SVB geeft als suggestie mee om een toelichting te geven waarom de andere beroepsziekten regelingen TNS en CSE niet hieronder vallen. De TNS lijkt te zijn gebaseerd op een suppletoire begrotingswet 2007 en op de wet Werk en bijstand. De CSE is opgeheven/opgegaan in de TSB, alleen lopende zaken worden afgehandeld tot deze in rechten vaststaan.

Huidige tekst ([Overheid.nl | Consultatie Wetsvoorstel kennisprogramma beroepsziekten](https://overheid.nl/consultatie/wetsvoorstel/kennisprogramma-beroepsziekten)) van de toelichting is verouderd. Er zijn inmiddels beroepsziekten aan de regeling TSB toegevoegd.

Het is ongelukkig dat chroom 6 aangehaald wordt in de aanleiding (2.1) van de toelichting als aanleiding terwijl chroom 6 als zodanig niet opgenomen is in de TSB als ernstige aandoening. De SVB geeft als suggestie mee om hierop een aanvulling/ toelichting te maken om verwachtingen te managen.

Voor bezwaar en beroep verandert er niets in de procespraktijk aangezien de beroepsziekteregelingen ministeriële regelingen blijven. Rechters zullen de beroepsziekteregelingen ook niet anders gaan beoordelen vanwege de grondslag. De wettelijke grondslag zal voor privacy-aspecten juist een stevigere onderbouwing bieden.

De SVB stemt in met de voorgestelde tekst van de toelichting over de verhouding tot hogere recht (toelichting 7.1 en 7.2), implementatie en impact (12b en 13b) op de SVB zoals hieronder weergegeven.

- *“7.1 Bij de Regeling-TSB en de Regeling-TAS is de verwerking van persoonsgegevens reeds getoetst. Bij eventuele toekomstige tegemoetkomingsregelingen zal per regeling worden beoordeeld welke persoonsgegevens nodig zijn voor het verstrekken van een tegemoetkoming. Hierbij zal het uitgangspunt zijn dat alleen die gegevens worden verwerkt die voor dit doel noodzakelijk zijn.*
- *7.2 De verwerkingen van persoonsgegevens die voortkomen uit de verstrekking van subsidie op grond van artikel 9a en de verstrekking van tegemoetkomingen op grond van artikel 9b, leveren een inmenging op in de hierboven genoemde rechten (art 8 eerste lid EVRM en artikel 17 eerste lid IVBPR). Naar het oordeel van de regering zijn deze inmengingen echter te rechtvaardigen. Zij vinden namelijk hun grondslag in de wet, te weten de voorgestelde artikelen 9a en 9b van dit wetsvoorstel, met een uitwerking in lagere regelgeving. Door deze uitwerking zal er van willekeur als bedoeld in artikel 17, eerste lid, van het IVBPR ook geen sprake zijn.*
- *12b. Voor wat betreft de Regeling-TSB en de Regeling-TAS zijn de financiële gevolgen voor slachtoffers en de Staat besproken in de respectievelijke regelingen zelf en in de begroting van SZW. Voor nieuwe beroepsziekteregelingen zal dit ook worden gedaan.....*
- *13b. De inregeling van een structurele grondslag vraagt op zich geen bijzondere tijd en aandacht van de uitvoerende instanties van de Regeling-TAS en de TSB-regeling.*

- *Voor wat betreft de Regeling-TSB en de Regeling-TAS wordt de uitvoering toegelicht in de toelichting bij de respectievelijke regelingen zelf. Bij nieuwe beroepsziekteregelingen zal dit ook worden gedaan.”*

Artikelsgewijze toelichting bij wetvoorstel wijziging Arbeidsomstandighedenwet

- Artikel 1 Definitie van beroepsziekte

De term ‘beroepsziekte’ wordt in de TSB niet gedefinieerd. Er moet volgens de TSB sprake zijn van een ernstige aandoening die op de lijst beroepsziekten voorkomt en het voorshands aannemelijk is dat de ziekte bij de aanvrager het gevolg is van blootstelling aan een gevaarlijke stof bij het verrichten van werk. In de TAS wordt de term beroepsziekte alleen gebruikt bij verwijzing naar de TSB.

De SVB onderschrijft de reactie van de FNV (M. Schooneveldt) in de internetconsultatie wat betreft de term ‘beroepsziekte’. *Eén van de doelstellingen van het rapport Heerts, Stof tot nadenken, was juist dat er breder gekeken moet worden naar beroepsziekten. Bijvoorbeeld dat iemand een tegemoetkoming moet kunnen krijgen wanneer de beroepsziekte voorshands aannemelijk is. Het bereik van artikel 9b Tegemoetkoming van beroepsziekten wordt kleiner wanneer in de definitie van het begrip ‘beroepsziekte’ de term ‘in overwegende mate’ wordt gebruikt.*

De term ‘in overwegende mate’ zorgt voor onduidelijkheid, wat houdt ‘in overwegende mate’ in, hoe toets je dat?

De SVB kan instemmen met het voorstel van de FNV voor de volgende definitie van een beroepsziekte: *een ziekte of aandoening die het gevolg is van het verrichten van arbeid of de arbeidsomstandigheden op een werkplek.*

- Artikel 6b derde lid voorstel wijziging Arbeidsomstandighedenwet

Artikel 6b derde lid geeft de bevoegdheid om aanvullende regels te stellen over de vergoeding van de kosten die aanvragers moeten maken om het recht op tegemoetkoming te kunnen onderbouwen. Dit geeft mogelijkheden om de beroepsziekten regelingen te verbeteren en burgervriendelijker te maken. De SVB kan hiermee instemmen.

Tevens geeft artikel 6b derde lid de bevoegdheid om bij ministeriële regeling regels te stellen over *andere criteria* voor de toekenning van de tegemoetkoming.

In de toelichting is niet terug te vinden wat de oorsprong en bedoeling van art 6b derde lid over ‘andere criteria’ is. Hierop kan de SVB derhalve geen juridische analyse uitvoeren. Indien bedoeld is dat de regeling mogelijk aangepast kan worden dan is deze toevoeging overbodig omdat dat altijd kan via de juiste procedurele weg om een wijziging in de regeling tot stand te brengen. De SVB verzoekt dit dan ook nader toe te lichten.

- Artikel 6b vierde lid voorstel wijziging Arbeidsomstandighedenwet

Met het vierde lid van het voorgestelde artikel 9b, wordt een beroep gedaan op- en een invulling gegeven aan de uitzondering in artikel 9, tweede lid, onderdeel b, van de AVG. Hiermee wordt gewaarborgd dat bij de uitvoering van de op artikel 9b gebaseerde tegemoetkomingsregelingen de gezondheidsgegevens kunnen worden verwerkt die nodig zijn voor een goede uitvoering van de tegemoetkomingsregeling.

Toelichting bij Art 9b lid 4

7.4 Dit houdt in dat de bestuursorganen en instellingen die zijn belast met de uitvoering van een tegemoetkomingsregeling de gegevens over gezondheid alleen mogen laten verwerken door personen die op grond van hun ambt, beroep of wettelijk voorschrift dan wel op grond van een overeenkomst tot geheimhouding zijn verplicht.

Vraag: Houdt dit in dat zij ook aan de voorwaarden voor de WOO/ AVG moeten voldoen (ja zegt de toelichting) en vervolgens zelfstandig verzoeken in dat kader moeten afhandelen? Dat is niet opgenomen in de toelichting. Hoe verhoudt zich dat met het contactpunt voor de TSB zoals in de werkgroep DPIA TSB besproken? Dit is reeds geagendeerd in de werkgroep DPIA TSB.